

SISÄLTÄÄ KESKI-ikäISEN NAISEN.
KÄSITELTÄVÄ VAROEN.

Räjähdeys- vaara

Kaisa
Pylkkänen

TAMMI

Räjähdeys-
vaara

Kaisa
Pylkkänen

tammi
80 VUOTTA

© Kaisa Pylkkänen ja Tammi 2023
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-4585-0
Painettu EU:ssa

OSA 1

VIRHE

*Myrsky antaa aina kuulua itsestään etukäteen.
Synkät pilvet kerääntyvät taivaalle, linnut vaikenevat,
tuuli yltyy. Luonto tietää varautua tulevaan.
Paskamyrsky ei anna varoitusta. Se tulee vahingossa.*

Ensimmäinen virhe

Sen piti olla tavallinen alkusyksyn torstai, adrenaliinin- ja endorfiinintäyteinen. Jännittävä, kamala, ihana.

Miina oli käynyt vuosien väsytystaistelun saadakseen tv-kanavalle läpi ohjelmaideansa. Hän halusi yhdistää viihteellisen sisällön vakavampiin teemoihin, saada keskusteluohjelmaansa myös tavallisten ihmisten tarinoita tähtiartistien rinnalle. Tarjota katsojille sekä jotain hohdokasta että jotain tuttua. Juhlavaa ja arkista. *Samassa paketissa sekä maksalaatikkaa että crème brûléeta*, kuului hänen pitsauksensa.

Kuka vittu laittaa crème brûléehen maksalaatikkaa? oli vastaus.

Miinan oli myönnettävä, että kanavajohdolla oli pointtinsa. Itsehän hän ei voinut sietää edes rusinoita maksalaatikkossaan. Tai maksaa. Eikä hän tahtonut edustaa pompöösiä jälkiruokaakaan. Mutta ohjelmaidean suhteen Miina ei halunnut luovuttaa.

Lopulta taloon oli tullut uusi kanavapäällikkö, joka oli valmiimpi ottamaan riskejä. Tämä oli luvannut tehdä koeluontoisen pilottijakson suorana lähetyksenä, koska uskoi Miina Malvistoon.

Tai näin asia ainakin hänelle esitettiin. Motiiveista liikkui erilaisia huhuja. Miina itse tiesi vain, että kukaan muu tuotannossa ei tuntunut uskovan hänen ideoihinsa. Ja se kävi tekijän

voimille, kun yritti yksin ylläpitää uskoa itseensä. Soutaminen uuvutti, kun muut veneessä huopasivat. Miinasta tuntui kuin kaikki olisivat vain odottaneet hänen epäonnistumisistaan. Ehkä he odottivatkin. Miina oli varma, että firman johto halusi pelata hänet ulos talosta. Tuotantoon oli nimitetty kokematon vastahakoinen tuottaja ja alimiehitetty tiimi. Joukko leipiintyneitä, innottomia tv:n tekijöitä, joita ei olisi vähempää voinut kiinnostaa ainakaan tämän ohjelman tekeminen.

Ensimmäisen lähetyksen alkaessa oli Miinan omakin usko jo loppunut. Kameroiden edessä puolet energiasta meni häpeän peittelyyn, sillä talk show'ta oli mainostettu nimenomaan hänen kasvoillaan. Hänet oli tungettu kaikkiin naistenlehtiin ennen pilottijaksoa, puffaamaan ohjelmaa. Lehtijutuista saattoi aistia, että hänet nähtiin hieman epätoivoisena, paluuta yrittävänä has-been-juontajana. ”Juontaja” oli sana, jota Miina vierasti syvästi. Missit ja kaupallisten radiokanavien muka nuorekkaat, sietämättömät papupadat olivat juontajia. Ärsyttävät pakkohauskat stand up -koomikot ja epäonnistuneet näyttelijät olivat juontajia. Hän taas oli journalisti, valtiotieteiden kandidaatti ja veteraanitoimittaja, pitkän linjan huippuammattilainen, jonka tituleeraaminen juontajaksi oli käytännössä sama kuin kutsuisi presidenttiä toimistotyöntekijäksi.

Tämä ohjelma oli ollut hänen pitkäaikainen unelmansa, mutta suoran lähetyksen alkaessa Miina halusi vain vajoa maan alle. Kun samalle sohvalle marssitettiin keskustelemaan kansainvälistä uraa uudella levyllään havitteleva ja seksiä tihkuva nuori räppäri sekä opioideihin kuolleen narkkariäidin lapsi, Miina näki itsekin miten paska yhdistelmä maksalaatikko ja crème brûlée oli. Hän kiitti kaikkia television jumalia, että vuosikymmenet alalla olivat koulineet häntä peittämään todelliset tunteensa ja ajatuksensa.

Lähetystä seuraavana aamuna Miina oli välttellyt ihmisten katseita kävellessään raitiovaunulle. Julkinen työ televisiossa oli aina yhtä vaivaannuttavaa. Ei sitä tunnetta voinut oikein selittää, kun oli vuosia paiskinut töitä jonkin projektin eteen, laittanut itsensä likoon ja persoonansa peliin, ja yhdessä illassa työn tulos tuli julki ihmisten olohuoneisiin, kaikkien arvosteltavaksi. Silloin tiesi epäonnistuneensa, kun ihmiset eivät sanoneet mitään. Yrittivät vain välttää kiusallista keskustelua koko aiheesta. Kun oma veli, joka vielä puoli tuntia ennen kuvauksia oli lähettänyt tekstarilla tsemppit lähetykseen, käyttäytyi yhtäkkiä kuin ei olisi ohjelmasta koskaan kuullutkaan. Miinasta tämä tuntui samalta kuin hän olisi synnyttänyt lapsen keskellä Kauppatoria, mutta ympärillä olevat ihmiset käyttäytyisivät ihan kuin lasta ei olisi olemasakaan. Hän seisoi vauva sylissään, verinen istukka jaloissaan ja rinnat maitoa tihkuen, ja tutut ihmiset ympärillä juttelisivat vain kampiakseleista tai säästä, katse visusti pois käännettynä vauvasta.

Tähän kiusalliseen katseen ja aiheen välttelyyn hän oli taas valmistautunut noustessaan seuraavana aamuna ratikkaan. Pysäkillä seisonut nuori mies vilkuili Miinaa hetken, hymyili sitten.

– Hyvä show eilen, respect!

Miina oli hämmentynyt. Vittuiliko se? Hän nousi ratikkaan, ja sama toistui. Vanhempi rouva tuli kiittämään rohkeasta ja aidosta keskustelusta. Kaikkien, ennen kaikkea Miinan, yllätykseksi ohjelma olikin ollut välitön hitti. ”Keski-ikä on uusi musta!”, ”Takavuosien suosikkijuontaja Miina Malviston yllätys-comeback”, ”Malvisto vakuuttaa rennompana ja varmempana kuin koskaan”, kiittivät kritiikit. Tässä yhteydessä Miina alkoi sulattaa jopa juontaja-tittelin.

Nyt takana oli jo kaksi tuotantokautta, ja katsojaluvut pysyivät vahvasti puolen miljoonan yläpuolella. Suora lähetys joka torstai. Näin kolmannen kauden alussa tiimikin oli alkanut vähän ymmärtää mistä hommassa oli kyse. Mutta edelleen Miinasta tuntui, että hän luotsasi tätä laivaa yksin. Porukka vaihtui, ja vähän väliä hän sai kaitsettavakseen työharjoittelijoita tai tuuraajia. Kukaan muu ei tuntunut välittävän ohjelman sisällöstä, siitä mistä lähetyksissä puhuttiin ja miten. Tai edes siitä, kuinka liikuttavia ja uskomattomia tarinoita Miina onnistui löytämään, millaisia ihmisiä hän sai suositeltua studioon jakamaan hyvin henkilökohtaisia ja silti universaalisen koskettavia kokemuksiaan. Ei kukaan kiittänyt, kun hän toi studioon kuumimmat artistit, jotka itkivät kuunnellessaan tavallisten kansalaisten riipaisevia tarinoita. Koko ohjelma rakentui Miinan persoonan ympärille, ja häntä turhautti, kun kukaan muu ei tajunnut, kuinka vaikeaa oli saada tavalliset ihmiset rentoutumaan niin, että nämä unohtivat kamerat ja vain eläytyivät kertomaansa. Miina oli saanut mahdottoman konseptin toimimaan, mutta se tuntui olevan muille yhdentekevää.

Yritä nyt Miina pysyä siinä sovitulla paikallas, sulla on saatana merkki lattiassa missä sun pitää seistä! saattoi olla ainoa ohjaus, joka hänelle illan aikana sanottiin korvappiin. Tekniikan porukka oli aina ollut tuollaista, ei Miina heiltä muuta odottanutkaan, mutta tuottajan hän olisi toivonut vähän edes yrittävän ymmärtää, mitä tämä työ oli. Mitä oli suunnitella, taustoittaa, kirjoittaa, harjoitella ja lopulta tulla yksin kameran eteen, kantaa koko lähetys suorana ihmisten olohuoneisiin, omilla kasvoilla ja virheettömästi. Tuottajan tehtävä olisi ollut auttaa häntä sisällön kehittämisessä, tukea ja puolustaa, kannustaa ja kertoa mitä hän tekee oikein eikä ainoastaan mitä väärin. Edes silloin tällöin taputtaa olalle, sanoa kiitos. Ennen vanhaan tuottajat olivat

sellaisia. Nykyään nämä olivat Excel-osaajia. Liukuhihnalta tulevia hahmoja, jotka osasivat varmistaa, ettei tekniikalle kertynyt ylityötunteja. Se oli heidän onnistumisensa mittari.

Miina oli varma, että hänelle oli arvottu hylättyjen työhakemusten joukosta hahmo, joka miellytti ylemmän johdon silmää eniten. Hänen tuottajansa oli pitkäsäärinen milleniaali, Nelli, jolle tämä ohjelma oli ensimmäinen oma tuotanto. Ja Nelli priorisoi aina K-pop-tanssituntejaan sisällön suunnittelun kustannuksella. Vaikka Nelli istui samassa avokonttorissa, Miina ei saanut naiseen mitään yhteyttä. Tämä istui luurit korvilla omissa maailmoissaan täyttämässä aikataulu-
taulukkoita voidakseen kertoa Miinalle maanantaiaamuna, että: *Hei muru, inserttikuvaukset on sit huomisaamuna. Ettei tuu editissä kiire, niillä paukkuu tunnit siellä kohta muuten.*

Mitä Nelli oikein kuvitteli heidän silloin kuvaavan, kun tässä vaiheessa viikkoa ei ollut lyöty lukkoon välttämättä edes keskustelun aihetta, saati vieraita.

Editissä on työvuorot merkattu niin, että Kalle leikkaa sen insertin huomisiltana, niin kyllä se nyt pitää kuvata huomenna. Voisit säkin vähän ennakoida näitä.

Tämä oli Nellin vakiovastaus. Ja näin koko jakson sisällön saneli usein se, kenelle vieraalle Nellin päättämä inserttikuvauspäivä sattui sopimaan. Mikä oli vähän kuin valitsisi aviopuolison sillä perusteella, että kenen aikatauluun sopi huomiselle varattu hääkirkko. Mutta siitä ei koskaan kärsinyt tuottaja vaan aina ohjelma. Eli Miina.

Eikä siitä tullut tavallista alkusyksyn torstaita. Siitä tuli päivä, jonka jälkeen torstait menettivät Miinalle merkityksensä.

Torstai

Miina oli halunnut jo pitkään tehdä jakson köyhyydestä. Siitä mitä ihmisen mielelle tapahtuu, jos elää pysyvästi byrokraatiaviidakossa yhteiskunnan tukien varassa, kun mitään parempaa ei ole luvassa ja joka kuukausi pitää valita ostaako ruokaa vai lääkkeitä. Aiheeseen liittyi niin paljon stigmaa, että hänen oli ollut poikkeuksellisen vaikeaa löytää haasteltavaa, joka suostuisi tulemaan tv-studioon liveyleisön eteen keskustelemaan kurimuksestaan ja kokemastaan häpeästä. Tätä jaksoa Miina oli valmistellut pitkään ja pieteetillä. Hän oli viettänyt aikaa pitkäaikaistyöttömien kanssa, tehnyt kesälomallaan vapaaehtoistöitä leipäjonossa päästäkseen tutustumaan ihmisiin ja rakentamaan luottamusta. Moni kieltäytyi heti puhumasta toimittajalle, toiset miettivät ja päättivät lopulta, että eivät halua tulla koko kansan eteen tällaisen aiheen yhteydessä. Toiset olivat innokkaina tyrkyllä, mutta yleensä heidän motiivinsa olivat hämäämpimpiä ja kuvioon liittyi päihdeongelmaa, rikoshistoriaa ja toivetta taloudellisesta hyödyistä.

Lopulta Miina oli löytänyt Juhan. Juha oli yo-merkonomi, jolla oli ollut lupaava ura taloushallinnossa, kunnes hän oli tehnyt kohtalokkaan laskuvirheen töissä. Se oli tulkittu petoksen yritykseksi, ja mies oli saanut potkut sekä sellaisen tahran maineeseensa, että kukaan ei halunnut enää palkata häntä töihin. Vastoinkäymistä oli seurannut masennus,

jonka myötä oli lähtenyt ensin puoliso ja sitten asunto, ja pian syöksykierre oli ollut valmis. Juha ei juonut, ainakaan enää, ja hän vaikutti fiksulta. Uskoipa laskuvirhetarinaaan tai ei, Juha tuntui vilpittömältä ja sopi täydellisesti televisioon.

Miina tiesi, että tästä oli tulossa hyvä jakso. Keskittymistä haittasi vain hänen oma terveytensä, joka oli vähän vihoitellut. Oikea jalka puutui välillä, ja toisinaan taas tuntui, että jalat eivät taipuneet. Tasapaino heitteli. Lähetys alkoi aina sillä, että Miina käveli yleisön keskeltä studioon ja kamera seurasi, kun hän nousi lavalle portaita pitkin. Kieltämättä se hieman jännitti häntä. Entä jos jalat eivät tottelisikaan? Hän oli käynyt lääkärissä asian tiimoilta, mutta siitäkin oli tullut vain sanomista.

– Haluisit sä Miina jutella tästä, että mikä tässä mahtaa olla tää todellinen ongelma? Pelottaako sua illan lähetys, vai?

Tuottaja Nelli lässytti kuin lapselle, vaikka Miina oli naista viisitoista vuotta vanhempi.

– Ei pelota.

– Mutta sairausloma olis kelvannut... vai?

Nelli hymyili lempeästi kallistaen taas päätään. Miina vastasi yhtä teennäisellä hymyllä.

– Mä kuulun siihen ikäpolveen, joka hakee lääkäristä hoitoa eikä saikkua.

Nellin ilme ei värähtänytkään.

– Miina rakas, kun työterveyden piikkiin ei oikein voi joka viikko käydä selkäydinestetutkimuksissa.

Nellin tapa kutsua ihmisiä *rakkaaksi* tai *muruksi* aina, kun yritti sanoa jotain ikävää, ärsytti Miinaa päivä päivältä enemmän. Toisinaan hän fantasioi, kuinka antaisi Nellille sähköshokin joka kerta, kun tämä teeskentelisi välittävänsä tai pitävänsä hänestä. Miksei asioista voitu puhua normaalisti, ilman tällaista ylimääräistä lässyttämistä? Mutta sen sijaan Miina hymyili, kuten aina, ja pehmensi ääntään.

– Mulla vaan toi jalka vähän kremppaa, saiskohan siihen lavan eteen tuotua mulle luiskan? Sitä olis helpompi nousta kuin portaita.

– Totta kai. Mä sanon Eikalle, Nelli vakuutti räpsytellen suuria silmiään.

Miina oli valmis lyömään vetoa, että illalla lähetysten alkaessa lavalle olisi portaat eikä luiskaa. Ei työharjoittelijoille pitäisi uskoa mitään vastuuta tällaisista asioista, sillä eivät ne ikinä hoituisi. Varsinkaan tämän kyseisen työharjoittelijan kässissä. Eikka oli paitsi vetelä ja hidas myös hyvin poissaoleva, haihatteli aina jossain omissa maailmoissaan eikä keskittynyt. Palavereissa mies saattoi tarkkailla vaikkapa sormiaan tunnin ajan ja jättää rekisteröimättä edes palaverin aihetta, saati asioita, jotka hänen tehtäväkseen niissä sovittiin. Miina ei luottaisi Eikan hoidettavaksi edes kahvin keittämistä. Toivoton haahuilija unohtaisi taatusti joko suodatinpussin tai kahvin. Luultavasti molemmat. Mikä tarkoitti, että tänään kun kello löisi yhdeksän, Miina saisi nolata itsensä koko kansan edessä könkätessään portaat vaikeasti lavalle liian kapeassa hameessaan. Seuraavien päivien ajan Twitter ja iltapäivälehdet spekuloisivat, oliko hän vammautunut vai kannissä.

Miina yritti aina olla askeleen edellä juorupalstoja ja sosiaalista mediaa. Hän tarkkaili omaa terveyttään ja mahdollisia oireita jatkuvasti ja kävi lääkärissä aina mieluummin liian aikaisin kuin liian myöhään. Googlen mukaan hänellä oli tällä kertaa joko MS-tauti, nivelreuma tai molemmat, mutta lääkäri oli väittänyt luulosairaaksi. Sanonut vain: *jos jättäisit sipsit ja pitsat pois*. Ikään kuin hän viettäisi päivänsä käsi kynnärvartta myöten Pringles-purkissa.

Totta kai Miina oli huomannut saaneensa viime aikoina lisää painoa, tämä tuli selväksi viimeistään katsojapalautteesta. Joka viikko hänen sähköpostinsa täyttyi hurmaavista viesteistä.

Piti ostaa laajakuvatelkkari, että mahtuisit siihen, mutta ei taida sekään kohta riittää.

Jättäkää toimittajilta palaveripullat pois, niin säästyvät rahat tehdä parempia ohjelmia.

Miinaan oli pahiten sattunut nimimerkin Isäntä palaute: *Hyi vittu mikä mursu, en panis edes lakanan läpi koomassa.* Ironisesti seuraavassa lauseessa isäntä uhkasi raiskata hänet.

Se, joka keksi, että ruutukasvojen sähköpostiosoitteiden pitää olla julkisia, sietäisi tulla hirtetyksi, Miina ajatteli. Nelli oli ehdottanut, että Miina kostaisi samalla mitalla takaisin. Alkaisi kirjoitella anonyyminä raivokkaita viestejä vieraille miehille, jotka eivät olleet juuri sellaisia kuin seksikkäiden miesten pitäisi hänen mielestään olla. Huutaisi kauppojen myyjille, bussikuskeille ja satunnaisille vastaantulijoille, jos he kehtasivat liikkua missään ilman pyykkilautavatsaa, huumaan älykäästä karismaa ja jyrkeitä leukaperiä; kehtasivat olla olemassa, vaikka juuri hän ei tuntenut seksuaalista vetoa heihin. Nelli oli liian nuori ja naiivi ymmärtääkseen, että siinä menisi vain maine. Joten Miina vastasi kaikille kauniit kiitokset palautteesta.

Ja ehkä lääkäri oli oikeassa. Ehkä hän oli luulosairas ja altajuisesti halusi vain laistaa illan lähetyksestä. Koska sehän oli totta. Miina oli mennyt lääkäriin saatuaan viestin, että ohjelmaan vieraaksi lupautunut köyhyyden kokemusasiantuntija Juha oli jäänyt hissiin jumiin ja myöhästynyt junastaan, eikä tiennyt pääseekö ulos hissistä ennen seuraavaakaan junaa. Hissiin! Mistä lähtien Turengissa on edes ollut hissejä? Mutta siellä tämä sankari nyt edelleen oli kahta tuntia myöhemmin. Hississä. Se tarkoitti, että Juhaa ei tässä lähetyksessä nähtäisi. Miinalla oli reilu tunti aikaa keksiä, miten täyttää yli puolet suorasta lähetyksestä. Utta Juhan veroista haastateltavaa ei siinä ajassa pystyisi mitenkään löytämään. Tavalliset suomalaiset, henkilökohtaiset aiheet ja suora tv-lähetys olivat

yhdessä jo niin haastava yhtälö, että oli aina lottovoitto ylipäättään saada paikalle ihminen, joka kykeni ja suostui puhumaan, saati sellainen, joka ei jätynyt täysin kameran edessä. Toisaalta, jos Juhalta ei luonnistunut edes hissien käyttäminen, niin ehkä Miina oli yliarvioinut hänen kykynsä.

Miina etsi studion käytävältä tarjoilupisteen ja kaatoi itselleen kahvin samalla kun kävi mielessään raivoisesti läpi vaihtoehtoja: jos vaihtaisi aihetta, kenet voisi saada studioon näin lyhyellä varoitusajalla puhumaan ihan mistä tahansa? Hän näki kauempaa, kuinka Nelli juoksi käytävällä edestakaisin hädissään, ohjeisti ihmisiä tekemään jotain hätiköityä ja perui käskynsä heti perään. Ei saanut yhtään lausetta loppuun. Nelli näytti aivan siltä kuin ei olisi koskaan ollut vastaavassa tilanteessa. Ehkä tämä olikin ensimmäinen kerta, untuvikolla. Miina alkoi epäillä, että se olikin Nelli itse, joka tässä eniten pelkäsi illan lähetystä.

Nellin säntäillessä sinne tänne työharjoittelija Eikka seisoi keskellä käytävää leveässä haara-asennossa ja venytteli. Miina ei voinut käsittää miten tällaisen kiireen keskellä jollekulle voi tulla edes mieleen venytellä. Mutta Eikka ei toiminut kuten ihmiset yleensä. Miehen puhelin saattoi soida kymmeniä kertoja, ennen kuin tämä sai vastattua siihen. Ja silloinkin hitaasti. Miinan teki mieli vastata puheluihin itse tai ihan vain lyödä, huutaa, saada mies reagoimaan asioihin, jotka tapahtuivat tämän ympärillä. Eikka tuntui elävän jossain toisessa todellisuudessa, jossa stressiä ei ollut olemassakaan. Se oli sietämätöntä.

– Onko se kahvi ok? Nyt ei ole kuin yhtä sorttia.

Miina kääntyi ja näki epävarman catering-tuuraajan, joka jännitti hänen mielipidettään ääni väristen.

– Juu, Miina vakuutti. Turhaan.

– Eli ei ole. Voi ei. Tummapahto oli varastolta loppu. Mä voin kyllä käydä tossa kaupassa vielä...

– Ei tarvi, tää käy, kiitos.

Miina yritti lähteä rauhoittelemaan Nelliä, jolla näytti olevan nyt kaksi puhelua kesken ja pulssi lähempänä kahtasataa. Catering-tuuraaja hihkaisi ahdistuneena: – Teetä löytyis kyllä. Ja keksejä.

– Ei, tää on ihan hyvä.

– Niitä on muutamaa sorttia. Kaura ja suklaa.

Miina veti henkeä, hän ei halunnut menettää malttiaan harjoittelijalle. Kuukauden työ oli juuri valunut viemäristä alas, suoran lähetyksen alkuun oli alle tunti ja häneltä puuttui ohjelmasta edelleen sisältö. Tätä jaksoa oli paitsi valmisteltu pitkään myös promottu isosti. Tämän piti olla suuri keskustelunavaus juuri ennen hallituksen syksyn budjettiriihtä. Ja nyt siitä oli tulossa pelkkä crème brûlée -osa ohjelmaa. Viihdeosio, jonka ainoa funktio oli houkutellessa ohjelmalle katsojia sen varsinaisen sisällön ääreen, joka kuitenkin nyt jumitti jossain turenkilaisessa hississä. Jäljellä oli levy-yhtiön kanssa tarkkaan rajattu osio jonkun etunimellään tunnetun naisartistin kanssa. Näitä jennicoita tai mitä lie veronikoja oli nykyään niin paljon, ettei niistä pysynyt kukaan kartalla. Tämänviikkoisen misun osuudeksi oli sovittu kaksi biisiä playbackina ja haastattelu, joka keskittyisi laulajan lanseeraaman vaatemalliston ympärille. Laulajaa sai kuvata vain viistosti oikealta puolelta, sillä tämä arkaili vasenta profiiliaan. Ohjaajan kuvasuunnittelu keskittyi vain tämän vaatimuksen toteuttamiseen niin, ettei hänellekään ollut jäänyt aikaa sisällön miettimiseen.

Epävarma catering-tuuraaja tärisi edelleen kuin haavanlehti Miinan edessä ojentaen keksilautasta. Miinalla ei nyt ollut aikaa huolehtia tämän miellyttämisestä. Hän torjui keksilautasen.

– Ei kiitos.

– Voi ei, mitä keksejä olis pitänyt olla? Mä en saanu mitään ohjeita.

– Kuule ei pitäis olla yhtään mitään keksejä ennen lähetystä, kun niistä kuivuu suu. Kiitos.

Miina väänsi naamalleen tekohymyn esittääkseen ystävällistä. Teennäisyys paistoi läpi. Häntä hävetti heti. Cateringtuuraaja otti itseensä, lehahti tulipunaiseksi kokiessaan epäonnistuneensa ja alkoi melkein itkeä. Miina osasi jo arvata harjoittelijan tarinan: Videolinjalla poikien jalkoihin jäävä pelokas kokovartalospagetti otti aivan kaiken henkilökohtaisesti. Oli päässyt varmaan todistuksella sisään kouluun, mutta pelkäsi ihmisiä eikä koskaan saanut suutaan auki. Hänen kaltaisensa kymppin tytöt elivät hyväksynnällä, jota muiden piti ilmaista heille kymmeniä kertoja päivässä, eivätkä he siltikään uskoneet itseensä. Nuoret olivat nykyään muutenkin onnettoman herkkänahkaisia. Vaatimus, että kaikkien pitää saada mitali pelkämästä osallistumisesta, oli surkein takapakki minkä evoluutio oli ottanut. Miina tiesi kokemuksesta, että näissä hommissa piti paiskia töitä, ansaita paikkansa ja kasvattaa sellainen kuori, että kestäisi työelämän kolhuja. Tuollaiset haavanlehdet lakaistiin tv-alalla suoraan viemäriin.

Kun lähetykseen oli alle tunti, Miina istui maskissa selaa-massa puhelimensa yhteystietoja miettien kuumeisesti, löytyisikö sieltä ketään köyhyysasiantuntijaa, jota voisi haastatella. Vaikka vain ohjelman ensimmäisen neljänneksen, jos he jotenkin ihmeen kaupalla saisivat junailtua Juhan ulos hissistä ja paikalle studioon ohjelman loppuosiota varten. Nelli koputti maskihuoneen ovea.

– Näyttäis, että maailmanlopun voi perua. Löyty vieras: Eikan kaveri, Rami. Koko aikuisikä työttömänä, kaks lasta ja joku krooninen sairaus, oisko ollu munuaisissa. Hoidot syö kaikki tulot, häätö uhkaa. Lupas tulla, jos saa pari askia röökkiä ja jos Eikka saa huomisen vapaaks.

Miinalta vierähti kivi sydämeltä.

– Jumalalle kiitos, että pitkäaikaistyttömiä on näin paljon. Ja kiitos Eikalle! Ehdottomasti vapaapäivä ja röökkit, ja kaljat päälle.

– No sitä minäkin! Tehään hyvä show.

– Jes. Tuo mulle heti kaikki tiedot Ramista mitä löydät.

Nelli kaivoi molemmat puhelimensa esiin.

– Mä soitan Eikalle. Ja sille hissimiehelle pitäis toimittaa joku kukkapuska, vähän niinku tsemppit tuotantotiimiltä.

Miina kurtisti kulmiaan. – Sinne hissiin?

– No minne sitten?

Miina ei ihan ymmärtänyt miten Nelli oli ajatellut toimittaa kukkia jumittuneeseen hissiin, mutta se ei ollut nyt hänen ongelmansa.

– Kiitos Nelli.

Nelli hymyili varovasti, puri sitten huultaan.

– Hei muuten, sellanen pieni tilanne, prompteristi on oksennustaudissa. Pärjäätsä juontokorteilla?

– Ei. En pärjää. Kun mulla ei ole vielä lopullisia juontojakaan. Eikä haastattelurunkoa, Miina väänsi rautalangasta.

– Enkä mä ehdi tehdä mitään kortteja! Mulla on vain tieto, että meidän artistivierasta, kaksikymppistä kaikkivoipaa influensseri-laulaja-vaatesuunnittelija mandypetteriä tai mitä lie lellikerttua ei saa kuvata vasemmalta. Ja mulla on aikaa ehkä just ja just kasata ajatukset tän... Raimon?

– Ramin.

– Ramin haastattelua varten. Niin että aivan kaiken muun olis jumalauta parempi tulla sieltä prompterilta ja joku saa nyt luvan auttaa mua edes uusien juontojen kirjottamisessa. Kai tästä kaupungista joku löytyy, joka osaa pyörittää prompteria ja jonka saa heti taksiin?

Nelli kiirehti jatkamaan kesken jäänyttä panikointiaan ja päätti: – Pinja saa hoitaa.

– Pinja?

– Työharjottelija. Hoitaa tota cateringiä, mut se oli jostain videolinjalta. Kympin todistus, varmaan tarkka ja nopee oppimaan.

Siis haavanlehti, Miina myhäili itsekseen tyytyväisenä. Hänen silmänsä ei ollut pettänyt tälläkään kertaa. Nelli huikkasi vielä lähtiessään: – Ja muista, että maskissa työaika loppuu varttia vaille.

Miina ei voinut käsittää, miten Nelli saattoi murehtia tällaisessa tilanteessa sitä, tuleeko maskeeraajalle vartti ylitöitä. Nyt oli keskityttävä miettimään ohjelmarunko uusiksi. Toivottavasti haavanlehti pärjäsi paremmin teleprompterin kuin ihmisten kanssa.

Image is everything!

Tv-kasvo Miina Malviston terveys reistailee ja olo on räjähdysherkkä, mutta lääkärit eivät ota häntä tosissaan. Kun suoran talk show'n teemajakso köyhyydestä muuttuu farssiksi, hän lataa kulisseissa perkelöityneen mielipiteensä haastateltavasta. Harmi vain, että mikrofoni on yhä päällä.

Menestyjän pudotus yhteiskunnan pohjamutiin on vauhdikas. Kohupotkujen jälkeen Miina yrittää pelastaa julkisuuskuvansa lunastamalla televisiossa mölätettyjä lupauksia. Onneksi vihamielisen somen voiman voi valjastaa myös imagon kiillottamiseen.

Käsikirjoittaja-stand-up-koomikko **Kaisa Pylkkäsen** räävittömän hauska esikoisromaanii pohtii, miten lapseton keski-ikäinen nainen löytää paikkansa maailmassa, jossa papukaijalle on helpompi puhua kuin ihmisille.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-4585-0

KUVA: ISTOCK - KANSI: EEVALIINA RUSANEN